Gemeente Raalte

INFORMATIENOTITIE RAAD

Onderwerp	Resultaat algemene uitkering meicirculaire 2021
Zaaknummer	48566-2021
B&W vergadering	6 juli 2021
Portefeuillehouder	dhr. F. (Frank) Niens
Behandelend ambtenaar	Chris ten Have telefoon 06 22991121: , e-mail: chris.ten.have@raalte.nl

Kennis te nemen van
Het resultaat van de meicirculaire 2021

Inleiding
De meicirculaire informeert gemeenten over de stand van het gemeentefonds, de grootste inkomstenbron van de gemeenten. Gemeenten ontvangen op drie tijdstippen in het jaar van het Rijk de informatie over de gemeentefondsuitkeringen: in mei op basis van de Voorjaarsnota, in september op basis van de Miljoenennota en in december, ter afronding van het lopende jaar, op basis van de Najaarsnota.

In 2021 ervaren gemeenten onverminderd de financiële gevolgen van de Coronacrisis. Er is in maart 2021 een extra circulaire gepubliceerd. In deze circulaire zijn gemeenten geïnformeerd over een aanvullend compensatiepakket vanwege de gevolgen van de coronacrisis. Het betreft onder andere de uitbreiding van het economisch steun- en herstelpakket en het aanvullend steunpakket sociaal en mentaal welzijn en leefstijl.

In deze informatienotitie informeren wij u over het resultaat van de algemene uitkering voor de jaren 2021-2025. Hierbij is het goed te vermelden dat er de komende periode meerdere onderwerpen op de landelijke agenda staan welke van (grote) invloed kunnen zijn op de in deze meicirculaire 2021 gepresenteerde cijfers voor de komende jaren. Denk daarbij aan:

- De toezegging van het kabinet waarbij er voor 2022 landelijk € 1,3 miljard, voor Raalte een indicatief bedrag van € 2,46 miljoen, extra beschikbaar komt voor de uitvoering van de jeugdzorg. Bij de septembercirculaire 2021 wordt de definitieve aanvullende bijdrage jeugd voor het jaar 2022 gepubliceerd.

  Voor eventuele structurele compensatie jeugd vanaf 2023 zal het nieuwe kabinet gaan besluiten. Op basis van de huidige set van voorlopige afspraken tussen rijk en VNG is dit landelijk € 1,45 miljard in 2023 aflopend tot € 1,36 miljard in 2024, € 1,26 miljard in 2025 en € 0,87 miljard in 2026 en € 0,81 miljard in 2027 en 2028. De aflopende reeks is een gevolg van een set aan besparingsmaatregelen. Er is nog een aantal dossiers waar nog geen afstemming over bereikt is. De verwachting is dat in de begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 75% van de bovenstaande inkomsten structureel opgenomen mag worden. Hierover wordt op landelijk niveau nog overleg gevoerd met de provinciale toezichthouders.

- De inzet van de landelijke VNG bij de onderhandelingen nieuwe kabinetsformatie. Alle inspanningen zijn erop gericht de financiële positie van gemeenten structureel te verbeteren en met het rijk tot overeenstemming te komen over inhoudelijke opgaven (klimaat en energie, regionale economie, wonen, sociaal domein en digitalisering).

- Daarnaast is er een herijking van het gemeentefonds vanaf 2023. In de meicirculaire 2022 vindt de vertaling van deze herijking per gemeente plaats.

Kernboodschap

Negatieve bijstelling van het accres, extra eenmalige middelen jeugdhulp, gemeenten in afwachting van uitkomsten onderhandelingen nieuwe kabinetsformatie

De algemene uitkering
Binnen het gemeentefonds is de algemene uitkering de grootste component. De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Volgens het systeem van 'samen de trap op en samen de trap af' hebben wijzigingen in de rijksuitgaven direct invloed op de omvang van het gemeentefonds. De jaarlijkse toename of afname van het gemeentefonds wordt het accres genoemd.

De belangrijkste punten uit de meicirculaire 2021 zijn:

- **Neerwaartse bijstelling accres**: In 2020 en 2021 is het accres bevroren om gedurende de Coronacrisis stabiliteit te creëren. Vanaf 2022 is er sprake van een negatieve bijstelling van het accres van landelijk € 126 miljoen , oplopend naar € 395 miljoen in 2025. Voor Raalte betekent dit een negatieve bijstelling van circa € 238.000 in 2022 oplopend naar circa € 727.000 in 2025. De neerwaartse bijstelling van het accres is merendeels het gevolg van een lagere loon-en prijsontwikkeling dan eerder was aangenomen. Verder zijn lagere verwachte rentestanden en lagere EU-afdrachten redenen van de neerwaartse bijstelling.

- **Extra middelen jeugd 2021:** Landelijk € 613 miljoen, waarvan € 438 rechtstreeks naar gemeenten gaat onder andere om de consultatiefunctie ggz vorm te geven en wachtlijsten lichtere jeugdhulpproblematiek tegen te gaan en wachttijden specialistische jeugdzorg terug te dringen. Voor Raalte gaat het om € 824.000. Daarnaast wordt er € 120 miljoen beschikbaar gesteld via een specifieke uitkering voor uitbreiding van crisiscapaciteit en het verbeteren van accommodaties. Deze middelen worden naar verwachting verstrekt aan een beperkt aantal gemeenten of jeugdregio's. De resterende € 55 miljoen is voor regionale coördinatie en landelijke informatievoorziening door de VNG en wordt bij de septembercirculaire 2021 verwerkt.

  Het kabinet heeft na uitspraak van de arbitragecommissie voor het jaar 2022 inmiddels toegezegd eenmalig aanvullend € 1,3 miljard beschikbaar te stellen ten behoeve van de jeugdhulp. Dit is nog niet verwerkt in deze circulaire. De wijze van verdeling en eventuele voorwaarden aan deze middelen wordt landelijk nog verder uitgewerkt. Voor eventuele structurele compensatie jeugd vanaf 2023 zal het nieuwe kabinet gaan besluiten.

- **Extra middelen Wet open overheid:** Vooruitlopend op de definitieve vaststelling van de Wijzigingswet Open overheid, die tot doel heeft de gehele overheid transparanter en toegankelijker te maken, zijn er extra middelen beschikbaar gesteld. Het betreft circa € 46 miljoen in 2022 oplopend tot circa € 67 miljoen in 2026, waarvan € 25 miljoen incidenteel over de periode 2021-2026. De incidentele middelen zijn voor implementatie, zoals het verbeteren van systemen, opleiden van medewerkers en aanpassen van processen in de organisatie. De structurele middelen zijn voor de actieve openbaarmaking van de informatiecategorieën, het aanwijzen van een contactfunctionaris en het beheer en onderhoud van systemen.

- **Positieve bijstelling ruimte onder plafond BTW-compensatiefonds (BCF):** De ruimte onder het BTW-compensatiefonds in 2020 is landelijk vastgesteld op € 192,5 miljoen. Gemeenten hebben minder gedeclareerd bij het BCF dan eerder gedacht. De middelen worden teruggestort in het gemeentefonds. Voor Raalte is dit voor het jaar 2020 in totaal € 356.000. Het is onzeker in welke mate gemeenten komende jaren gaan investeren en daarmee in welke mate gemeenten een beroep doen op het BCF. Voor de begroting 2021 stellen we de ruimte onder plafond BCF die terugvloeit in het gemeentefonds vast bij naar 50% van de realisatie in 2020. Dit is voor Raalte € 178.000 (50% van € 356.000). In de primaire begroting 2021 was rekening gehouden met een structurele terugstorting van € 70.000. Per saldo een positief bijstelling in de begroting 2021 van € 108.000.

Vertaling naar Raalte

In onderstaand overzicht is het resultaat van de algemene uitkering (exclusief de integratie-uitkering sociaal domein) voor de jaren 2021 – 2025 op basis van de meicirculaire 2021 voor de gemeente Raalte in beeld gebracht ten opzichte van het resultaat in de primitieve begroting 2021-2024 (meicirculaire 2020). Daarnaast is het totaal van de op te nemen onttrekkingen (stelposten) weergegeven.

Resultaat Algemene uitkering exclusief integratie uitkering sociaal domein (Bedragen in €/ afgerond op 1.000)					
	2021	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Algemene uitkering meicirculaire 2021 (begroting 2021)	52.905.000	52.290.000	51.471.000	51.362.000	51.664.000
Algemene uitkering meicirculaire 2020 (begroting 2020)	50.596.000	50.702.000	50.817.000	50.907.000	50.907.000
Resultaat algemene uitkering voor aftrek stelposten	**2.309.000**	**1.588.000**	**654.000**	**455.000**	**757.000**
Op te nemen reguliere stelposten	1.333.000	1.979.000	1.438.000	1.447.000	1.447.000
Op te nemen corona-gerelateerde stelposten	1.057.000				
Totaal op te nemen stelposten	**2.390.000**	**1.979.000**	**1.438.000**	**1.447.000**	**1.447.000**
Negatief resultaat algemene uitkering na aftrek stelposten	**-81.000**	**-391.000**	**-784.000**	**-992.000**	**-690.000**
Positieve bijstelling ruimte onder plafond BTW-compensatiefonds in begroting 2021	108.000	108.000	108.000	108.000	108.000
Resultaat algemene uitkering incl correctie BTW-compensatiefonds	**27.000**	**-283.000**	**-676.000**	**-884.000**	**-582.000**

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat de algemene uitkering voor aftrek van de stelposten is gestegen met € 2,31 miljoen in 2021 aflopend tot € 0,46 miljoen in 2024 en oplopend naar € 0,76 miljoen in 2025. Echter, tegenover de extra middelen van het rijk staan op te nemen stelposten voor de uitvoering van taken waarvoor het rijk middelen beschikbaar stelt en stelposten om aan de lastenzijde loon-en prijsmutaties op te kunnen vangen. In bijlage 1 is een toelichting gegeven op de reguliere taakmutaties en bijlage 2 op de Corona-gerelateerde taakmutaties. Daarnaast is er een positieve bijstelling van de ruimte onder het BTW-compensatiesfonds (BCF), welke in bijlage 3 wordt toegelicht. Na aftrek van de op nemen stelposten en bijstelling van het BCF is er een positief resultaat van € 0,03 miljoen in 2021 en een negatief resultaat van € 0,28 miljoen in 2022 oplopend naar € 0,89 miljoen negatief in 2024 en aflopend naar € 0,58 miljoen negatief in 2025. Het negatief resultaat vanaf 2022 is merendeels het gevolg van de lagere accressen.

Uitkering Sociaal domein

De middelen sociaal domein zijn vanaf 2019 grotendeels overgeheveld naar de algemene uitkering met uitzondering van de integratie uitkering jeugd (onderdeel voogdij/18 +) en integratie-uitkering participatie (Sociale Werkvoorziening en re-integratie). Bij het sociaal domein is voor de gemeente Raalte budgetneutraliteit het uitgangspunt. In onderstaande tabel staan de mutaties van de integratie uitkering sociaal domein meicirculaire 2021 ten opzichte van de meicirculaire 2020 weergegeven.

Ontwikkeling integratie uitkering (IU) sociaal domein					
	2021	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Jeugd/voogdij 18+ (meicirculaire 2021)	772.000	1.743.000	1.743.000	1.743.000	1.743.000
Jeugd/voogdij 18+ (meicirculaire 2020)	756.000	756.000	756.000	756.000	756.000
Saldo jeugd/voogdij 18+	**16.000**	**987.000**	**987.000**	**987.000**	**987.000**
SW/ re-integratie (meicirculaire 2021)	4.241.000	4.127.000	4.023.000	3.784.000	3.546.000
SW/ re-integratie (meicirculaire 2020)	4.164.000	4.056.000	3.956.000	3.698.000	3.441.000
Saldo SW/ re-integratie	**77.000**	**71.000**	**67.000**	**86.000**	**105.000**
Saldo IU sociaal domein	**93.000**	**1.058.000**	**1.054.000**	**1.073.000**	**1.092.000**

In totaal is er € 93.000 in 2021 oplopend tot € 1.092.000 in 2025 aan hogere integratie-uitkering sociaal domein beschikbaar. Aan de lastenzijde moet rekening gehouden worden met dezelfde hogere kosten.

Vanaf 2021 is er structureel € 16.000 aan extra loon-en prijscompensatie 2021 jeugd/voogdij 18 + beschikbaar gesteld. Vanaf 2022 wordt het woonplaatsbeginsel bij de jeugd ingevoerd. Dit betekent dat de voogdijregeling wordt afgeschaft en gemeenten verantwoordelijk worden voor de kinderen die uit eigen gemeente ter behandeling doorgezonden worden. Raalte ontvangt op basis van simulatiemodellen van het rijk hiervoor vanaf 2022 € 971.000 aan extra middelen, waar we aan de lastenzijde ook met extra kosten van € 971.000 rekening houden. Voor de SW en re-integratie ontvangen we extra middelen voor loon-en prijsindexatie 2021 en actualisatie van de verdeling van SW middelen en middelen nieuwe begeleiding.

Vervolg

- Het resultaat van de meicirculaire voor het jaar 2021 wordt bij de zomernota 2021 verder uitgewerkt en vertaald in de begroting 2021. Het resultaat 2022 en verder wordt verwerkt in de begroting 2022 en de meerjarenraming 2023-2025.
- In september 2021 wordt de septembercirculaire verwacht waarin met name de vertaling van de voornemens uit de Miljoenennota worden vertaald.

Communicatie

N.v.t.

Burgemeester en wethouders van Raalte,

de secretaris
Karin Cornelissen

de burgemeester
Martijn Dadema

Bijlage 1 Overzicht op te nemen reguliere stelposten (excl. Corona)
Bijlage 2: Overzicht op te nemen Corona-gerelateerde stelposten
Bijlage 3: BTW-compensatiefonds
Bijlage 4: Meicirculaire 2021

Bijlage 1: Overzicht op te nemen reguliere stelposten (excl. Corona)

Op te nemen stelposten	2021	2022	2023	2024	2025
Loon-en prijsindexatie 2022		900.000	900.000	900.000	900.000
Loon-en prijscompensatie 2021 Wmo en jeugd	359.000	359.000	359.000	359.000	359.000
Stelposten door taakmutaties					
Jeugdhulp extra middelen	824.000	537.000			
Wet open Overheid		116.000	129.000	142.000	156.000
Maatschappelijke begeleiding statushouders	45.000				
Kerkenvisie	25.000				
Versterking gem. anti-discriminatievoorziening (ADV)	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000
Overige kleine mutaties	65.000	66.000	49.000	45.000	31.000
Taakmutaties toe te rekenen aan sociaal domein	0	-14.000	-14.000	-14.000	-14.000
Totaal op te nemen stelposten	**1.333.000**	**1.979.000**	**1.438.000**	**1.447.000**	**1.447.000**

Loon- en prijsindexatie 2022
Er is vanaf 2022 een structurele loon- en prijsindexatie van circa € 0,9 miljoen gecalculeerd. Dit is op basis van 2,5% loonkostenontwikkeling en 1% prijsstijging conform de vastgestelde begrotingsrichtlijnen voor de begroting 2022.

Loon- en prijscompensatie 2021 Wmo en jeugd
Vanaf 2019 zijn de Wmo (taken vanaf 2015) en jeugd (met uitzondering van voogdij/18+) geïntegreerd in de algemene uitkering. Daarom moet de indexatie uit de algemene middelen gedekt worden. Op basis van de werkelijke indexaties 2021 Wmo en jeugd wordt voorgesteld om structureel € 359.000 beschikbaar te stellen.

Jeugdhulp extra middelen
Voor de aanpak van acute problematiek in de jeugdhulp is door het rijk voor 2021 eenmalig € 613 miljoen landelijk beschikbaar gesteld, waarvan € 438 miljoen is toegevoegd aan de algemene uitkering. Voor Raalte is dit € 824.000. Deze middelen zijn onder andere om de consultatiefunctie GGZ vorm te geven, praktijkondersteuners jeugd bij huisartsen uit te breiden en wachtlijsten en wachttijden tegen te gaan. De aanvullende jeugdmiddelen 2022 van landelijk € 300 miljoen, voor Raalte € 537.000 heeft nog betrekking op de septembercirculaire 2020. Het kabinet heeft inmiddels na uitspraak arbitragecommissie jeugd toegezegd voor het jaar 2022 extra € 1,3 miljard beschikbaar te stellen ter compensatie van de tekorten in jeugdhulp. Dit is nog niet verwerkt in deze circulaire en de wijze van verdeling moet nog bekend worden. Voor structurele compensatie jeugd vanaf 2023 zal het te vormen nieuwe kabinet gaan besluiten.

Wet Open Overheid
Er zijn zowel incidentele middelen (voor de implementatie) als structurele middelen(voor de uitvoering) van de Wet Open Overheid beschikbaar gesteld. Voor Raalte is het € 116.000 in 2022 oplopend naar € 156.000 in 2025. Hiervan is € 63.000 incidenteel. De Wet Open overheid betreft een initiatiefwet uit de 2e Kamer die beoogt de gehele overheid transparanter en toegankelijker te maken.

Maatschappelijke begeleiding statushouders
Er is in 2021 € 45.000 beschikbaar gesteld voor de maatschappelijke begeleiding van inburgeringsplichtige asielmigranten en hun gezinsleden.

Kerkenvisie
Er is in 2021 € 25.000 beschikbaar gesteld ter compensatie voor het ontwikkelen van een integrale kerkenvisie.

Versterking gemeentelijke anti-discriminatievoorziening
Er is structureel € 15.000 beschikbaar gesteld zodat uitvoeringsorganisaties meer activiteiten kunnen ontplooien, om zodoende een betere beschikbaarheid en bereikbaarheid van melders mogelijk te maken.

Overige kleinere mutaties
Het betreft totaal kleinere mutaties totaal € 65.000 in 2021 aflopend naar € 31.000 in 2025, bestaand uit :

- Structurele middelen uitvoering vaccinatie Meningokokken
- Structurele middelen uitvoering prenataal onderzoek
- Structurele bijstelling middelen wet Inburgering
- Structurele bijstelling middelen armoedebestrijding kinderen
- Structurele middelen uitvoeren organisatie waterschapsverkiezing
- Eenmalige middelen 2021-2024 versterking omgevingsveiligheidsdiensten
- Eenmalig middelen 2021 brede aanpak dak-en thuisloosheid

Taakmutaties sociaal domein
Vanaf 2022 uitname jeugd/voogdij 18+ structureel € 14.000 ten laste brengen van middelen jeugd.

Bijlage 2: Overzicht op te nemen Corona-gerelateerde stelposten

Corona stelposten	2021	Toelichting
Eenmalig schrappen Opschalingskorting	294.000	Compensatie in te zetten voor corona gerelateerde organisatiekosten
Cultuurmiddelen	125.000	Middelen in te zetten ter ondersteuning/ in stand houden lokale culturele infrastructuur
Sociaal steunpakket		
Bestrijden eenzaamheid ouderen	89.000	Bestrijden eenzaamheid met lokale initiatieven
Extra begeleiding kwetsbare groepen	83.000	Lokale extra ondersteuning en begeleiding van kwetsbare groepen
Perspectief jeugd en jongeren	60.000	Impuls aan gemeenten om samen met jongeren, lokale organisaties en evenementensector volledig coronaproof kleinschalige activiteiten te programmeren op het gebied van cultuur, sport en andere zinvolle vrijetijdsbesteding
Jongerenwerk jeugd	21.000	Extra inzet van jongerenwerk om bepaalde risicogroepen te benaderen en te bereiken.
Mentale ondersteuning jeugd	17.000	Laagdrempelige ondersteuning voor sociaal en mentaal welzijn en leefstijl
Activiteiten en ontmoetingen jeugd	12.000	Organiseren van activiteiten die mentale weerbaarheid jongeren versterken
Jeugd aan Zet	10.000	Jeugd aan Zet wintereditie
Subtotaal sociaal steunpakket	**292.000**	
Economisch steunpakket		
Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK)	95.000	De TONK-regeling is bedoeld voor huishoudens die door de huidige omstandigheden te maken hebben met een onvoorzienbare en onvermijdelijke terugval in hun inkomen, en die daardoor de noodzakelijke kosten niet meer kunnen voldoen en waarvoor andere regelingen niet of onvoldoende soelaas bieden.
Gemeentelijke schuldenbeleid	45.000	Middelen ter compensatie voorziene toename armoede- en schuldenproblematiek
Re-integratie dienstverlening van bijstandsgerechtigden	37.000	Extra middelen om reguliere dienstverlening op peil te houden nu instroom in bijstand toeneemt
Impuls re-integratie	20.000	Tijdelijke impuls voor re-integratie die gemeenten in staat stelt om de dienstverlening aan mensen die nu als gevolg van de crisis de bijstand instromen te intensiveren.
Bijzondere bijstand	15.000	Middelen ter compensatie voorziene toename armoede- en schuldenproblematiek
Heroriëntatie zelfstandigen	13.000	Middelen om maatwerk/ ondersteuning te bieden aan zelfstandige ondernemers die zich willen heroriënteren
Subtotaal economisch steunpakket	**225.000**	
Afvalverwerking	58.000	In 2021 compensatie ontvangen over 2020 voor extra kosten gemeenten met betrekking tot afvalinzameling
2e kamer verkiezingen	52.000	Compensatie voor extra kosten 2e Kamerverkiezing i.v.m. Covid 19
Voorschoolse voorziening peuters (DU)	11.000	Vergoeding eigen bijdrage i.v.m. tijdelijke sluiting voorschoolse voorziening
Totaal Corona gerelateerde stelposten	**1.057.000**	

Bijlage 3: Ruimte onder het BTW- compensatiefonds

Ruimte onder Plafond BTW-compensatiefonds	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Werkelijke inkomst landelijk	39.000.000	112.000.000	192.500.000	PM	PM	PM	PM	PM
Werkelijk inkomst Raalte	78.000	224.000	356.000	PM	PM	PM	PM	PM

Begroting 2021: Inkomst terugstorting ruimte onder BCF	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bijstellen inkomst ruimte onder BCF o.b.v. 50% van afrekening 2020				178.000	178.000	178.000	178.000	178.000
In huidige begroting 2021 opgenomen				70.000	70.000	70.000	70.000	70.000
Voordelig saldo begroting 2021				**108.000**	**108.000**	**108.000**	**108.000**	**108.000**